

СТАНОВИЩЕ

от проф. Пенка Ангелова Мончева, д-р, Софийски университет „Св. Кл. Охридски“, Биологически факултет, член на научно жури, определно със заповед № РД-38-566/03.12.2020 г. на Ректора на СУ „Св. Кл. Охридски“

по конкурс за доцент по 4.3 Биологически науки (Еколология и опазване на екосистемите – Екология на микроорганизмите), обявен в ДВ бр. 88/13.10.2020 г за нуждите на Биологически факултет при СУ „Св. Кл. Охридски“ – катедра «Екология и опазване на околната среда»

кандидат по конкурса: гл. ас. д-р Силвена Ботева Ботева

1. Кратки биографични данни за кандидата

В конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“, обявен от СУ „Св. Кл. Охридски“ за нуждите на катедра „Екология и опазване на околната среда“ единствен кандидат е гл. ас. д-р Силвена Ботева. Представените документите по конкурса са изготвени точно и в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ и правилниците за неговото приложение.

Д-р Ботева е родена през 1982 г. През 2004 г се дипломира като бакалавър по специалността „Екология и опазване на околната среда“, а през 2006 г получава магистърска степен в магистърска програма “Опазване на природната среда” в Биологически факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“. През 2011 г получава образователната и научна степен „доктор“ по 4.3. Биологически науки (Екология и опазване на екосистемите). От 2009 г до 20014 г работи като експерт-еколог, като по-продължителен е стажът ѝ в Технически университет – гр. София. В качеството си на такъв тя се занимава с изготвянето на доклади по ОВОС, разработването на програми по управление на отпадъци, както и с обучението на студенти в същата област. От м. февруари 2014 г и до момента е главен асистент в катедрата по Екология и опазване на околната среда на Биологически факултет на СУ.

2. Характеристика на учебно-преподавателската дейност на кандидата

Д-р Ботева има почти 13-годишен преподавателски стаж, който стартира още по време на редовната и докторантура (2007-2009), продължава в Технически университет в гр. София, а след това и в БФ. Водила е и води практически занятия по следните дисциплини: Микробоценоза (спец. ЕООС, Биология и Биомениджмънт и устойчиво развитие - 2007-2009); Процедури за оценка на въздействието на околната среда и комплексни разрешителни (МП към специалност Инженерна екология към ТУ); по избрани теми от дисциплината Екология и опазване на околната среда (специалности ЕООС, Биология, БУР, Биология и химия, География и биология, Молекулярна биология и Биотехнология към БФ и специалност Екохимия от Факултет по химия и фармация); Управление на отпадъците (спец. ЕООС и БУР); Почвознание и Екологичен мониторинг (спец. ЕООС); Екология на микроорганизмите (МП „Екология“).

Д-р Силвена Ботева е разработила и извежда лекционни курсове заедно с упражнения към тях по следните задължителни и избираеми дисциплини: Почвознание (задължителна за специалност Агробиотехнологии); Оценка на въздействието върху околната среда (задължителна за специалност БУР и избираема за МП Екотуризм към ГГФ на СУ); Екологичен отпечатък, (избираема за различни специалности); Алтернативни източници на енергия (избираема за МП Биобизнес); Картиране и оценка на екосистемни услуги - в съавторство (избираема за МП Екология); Процедури за оценка на въздействието върху околната среда и комплексни разрешителни (задължителна за МП от специалност Инженерна екология към ТУ-София).

Общата ѝ аудиторна заетост е значителна по обем и възлиза на 742 часа, от които 298 часа лекции (приравнени към упражнения) и 444 часа упражнения.

Под нейно научно ръководство 11 дипломанти са защитили успешно своите дипломни работи (8 от Технически университет и 3 от Биологически факултет). Считам, че трябва да увеличи ангажиментите си като ръководител на дипломанти към Биологически факултет.

3. Характеристика на научната дейност на кандидата

Гл. ас. Ботева има общо 29 научни публикации, 25 от които в реферирани и индексирани научни списания и 4 в нереферирани такива. Участвала е в 34 научни конференции, повече от половината от които международни или национални с международно участие. За участие в

настоящия конкурс за доцент кандидатът е представил 22 публикации, по-голямата част от които са част от споменатия по-горе общ брой трудове. Деветнадесет от представените за конкурса публикации са публикувани в реферирани и индексирани списания, по-голямата част от които в международни и чуждестранни научни журналы, някои от които с висок импакт фактор за научната област, в която кандидатът работи (*Environmental Science and Pollution Research* – IF 3.306; *Environment, Development and Sustainability* – IF 2.191; *Ecotoxicology and Environmental Safety* – IF 3.324; *International Journal of Environmental Research and Public Health* – IF 2.849). На 5 от тези публикации гл. ас. Ботева е първи автор, в 5 е втори автор, а в останалите заема различна от вече посочените позиции. Представени са и две глави от книги на английски език, написани в съавторство и издадени в чужбина от авторитетни издателства. Допълнително са представени и 3 публикации в нереперирани и индексирани научни списания. Научните трудове на д-р Ботева са забелязани от научната общност като са получили общо 113 цитирания (по данни на кандидата), 65 от които в публикации от списания, реферирани в Scopus и 66 в други публикации.

Публикациите на кандидата са с общ импакт фактор 16.541. h-индексът е 4 (по Scopus). Наукометричните показатели на д-р Ботева покриват и надхвърлят минималните национални изисквания за академичната длъжност „доцент“.

Изследователската дейност на гл. ас. Ботева обхваща няколко основни научни направления: Влияние на замърсители върху почвени микробни съобщества (публикации В4-1, В4-2, Г7-5, В4-3, В4-4, В4-5, Г7-3, Г8-2, Г7-11, Г7.0-3, Г7-10); Микрофлора на високопланински езера (публикация Г7-14); Екотоксикология (публикации Г7-8, Г7.0-1, Г7.0-2, Г8-1); Използване на дистанционни методи в областта на екологията (публикации: Г7-2, Г7-4, Г7-7, Г7-12, Г7-13). Извън тези ясно дефинирани направления кандидатът има и изследвания, описани в три публикации, засягащи въпроси, свързани с екологията, но които на този етап не оформят ясно научно направление.

4. Характеристика и оценка на научните приноси

Д-р Ботева е представила авторска справка на научните приноси на публикациите си. Според мен приносите не са ясно дефинирани, представена е излишно подробна и обемиста информация за конкретно получени резултати от изследванията. Според мен по-съществените приноси, които са резултат от изследвания, публикувани в по-голям брой научни публикации биха могли да бъдат формулирани по следния начин:

1. Приноси в областта на изучаване на влиянието на различни видове замърсители върху почвените микробни съобщества:

- Изучени са ефектите на фунгицида азоксистробин върху почвените микробни съобщества, почвената ензимна активност, промените в почвената среда. Получена е ценна информация от гледна точка на приложението на този препарат в практиката.
- Изследвано е влиянието на радионуклиди и тежки метали върху редица показатели на почвата, свързани с функционирането на микробните съобщества като ензимна активност, физиологична активност на микроорганизмите, разнообразие и др. Потвърдена е ролята на микроорганизмите като по-лесно преодоляващи стреса от наличието на тежки метали, в поддържането на биохимичните цикли, здравето и продуктивността на растенията. Счита се за по-съществен принос от изследванията в това направление използването на молекулярни методи при определянето на влиянието на тези замърсители върху микробните съобщества (бактериално обилие, връзката му с други фактори, характеризиращи условията в изследваните почви).

2. Приноси в областта на екотоксикологията:

- Оценено е токсичното действие на хербицидите паракват и глифозат чрез използването на два тест-организма - *Lepidium sativum* L., *Raphanus sativus* var. *radiculata* L. и включването на молекулярни методи в тази оценка.
- Изследвана е възможността за използване на *Lepidium sativum* L. като тест-обект за почвен мониторинг, както и за оценка на екотоксичността на пречистени отпадъци от производството на метални продукти, заедно с *Pseudorasbora parva*, като тест-обект.

3. Изследвани са различни дистанционни методи в екологията като на базата на получените резултати са установени техните предимства, недостатъци и приложимост.

4. Оценявам като принос, макар и произтичащ от една публикация, използването на молекулярни методи при оценка на разнообразието на бактериопланктона в две от Седемте Рилски езера, което по моя информация се прави за първи път.

5. Проектна дейност

Д-р Ботева е участвала в работния колектив на 7 изследователски проекта. От предоставената документация се вижда, че 2 от проектите са финансирани от ФНИ, 1 – по Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство и 1 от Европейския фонд за регионално развитие по Програма за сътрудничество между Балканите и Средиземноморието. За три от проектите, на които е била ръководител не е посочена финансиращата организация. Освен участие в проекти, гл. ас. Ботева е участвала самостоятелно или като член на колектив в 24 броя Екологични разработки към ТУ – София.

6. Заключение

Учебно-преподавателската дейност и научната продукция на гл. ас. д-р Силвена Ботева отговарят на изискванията за заемане на академичната длъжност «доцент». Учебната ѝ дейност се характеризира с широк обхват от дисциплини, част от които тя е разработила самостоятелно или в съавторство. Аудиторната ѝ заетост надхвърля двукратно задължителната за СУ. Осъществила е ръководство на немалък брой дипломанти. Резултатите от научната ѝ дейност съдържат приноси и са представени в достатъчен брой научни публикации, голяма част от които са публикувани в авторитетни научни издания. Те получават признанието на научната общност чрез цитирания, половината от които са отразени в публикации, реферирани в Scopus. Наукометричните показатели на д-р Ботева отговарят и дори надхвърлят минималните национални изисквания за академичната длъжност «доцент». Оценката ми за цялостната академична дейност на д-р Ботева е положителна. Считаю, че тя е утвърден и мотивиран университетски преподавател и изследовател. Предвид изискванията на СРАСРБ и Правилника за неговото приложение, както и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности на СУ «Св. Кл. Охридски» и въз основа на всичко посочено по-горе, считам, че гл. ас. д-р Силвена Ботева притежава качествата и отговаря напълно на условията за заемане на академичната длъжност «доцент» по 4.3. Биологически науки (Екология и опазване на екосистемите – Екология на микроорганизмите) и си позволявам да предложа на уважаемите членове на научното жури да ѝ присъдят тази длъжност единодушно.

01.02.2021 год.

Подпис:

(проф. д-р Пенка Мончева)